

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 273

van **LAURENCE LIBERT**

datum: 22 februari 2019

aan **KOEN VAN DEN HEUVEL**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Nieuwbouw - Reiniging van ventilatiesystemen

We brengen zowat 85 procent van onze tijd binnen door. De kwaliteit van de binnenlucht is dan ook zeer belangrijk. We weten ook dat buitenlucht, bijvoorbeeld stoffen die vrijkomen door het verkeer in de buurt, hier een belangrijke invloed op heeft. Het goed ventileren van een woning is dan ook belangrijk voor de inwoners (en huisdieren) van de woning. Een goede ventilatie verbetert ook de werking van verbrandingstoestellen en verkleint de kans op CO-vergiftiging, onaangename geurtjes en allergieën. Tegelijk vermijdt het condensatieproblemen en schimmelvorming op muren.

Het merendeel van woningen en openbare gebouwen heeft (nog) geen ventilatiesysteem. Verse lucht in deze woningen komt enkel binnen door kieren en spleten of door actief verluchtingsgedrag, zoals ramen openen of op een kier zetten. Onderzoek geeft aan dat de kwaliteit van de binnenlucht in deze gebouwen onvoldoende kan zijn en dat polluenten, die afkomstig zijn uit de buitenlucht, zich kunnen ophopen door onvoldoende luchtverversing. Onze huizen zijn ook tegenwoordig almaar beter geïsoleerd. Daarbij volstaat natuurlijke ventilatie niet om te allen tijde een zuivere luchttoevoer te garanderen.

De energieprestatieregelgeving (EPB-regelgeving) maakt het verplicht om een volledig ventilatiesysteem te installeren wanneer je een nieuw huis bouwt of een ingrijpende energetische renovatie doet. Bij 'gewone' renovaties volstaan toe-en/of afvoervoorzieningen. De EPB-regelgeving legt niet op welk ventilatiesysteem je dient te installeren. Daarvoor zijn er verschillende mogelijkheden, met combinaties van natuurlijke en mechanische aan- en/of -afvoer van lucht.

Bij ventilatie wordt er een grote hoeveelheid lucht heen en weer getransporteerd. De vervuilde lucht die aangezogen wordt bevat allerlei verontreinigingen zoals stofvetdeeltjes. Deze deeltjes gaan zich in de loop der jaren afzetten op de wanden van de ventilatiekanalen. De stoflaag wordt hierdoor steeds dikker, waardoor de lucht minder goed kan circuleren en het ventilatiesysteem minder performant wordt. Er kunnen zich bijvoorbeeld ook bacteriën ontwikkelen met een negatieve impact op de gezondheid. Daarom is het aan te raden dat ventilatiesystemen regelmatig geïnspecteerd worden en de ventilatiekanalen gereinigd worden.

1. Op welke manieren wil de minister de kwaliteit van de binnenluchtvervuiling aanpakken?

2. Op welke manieren wil de minister burgers en bedrijven bewust maken van deze problematiek?
3. Welke types ventilatiesystemen (A, B, C of D) worden het meest gekozen bij nieuwbouw en ingrijpende renovatie bij EPB-aangifte?
Graag een overzicht van de voorbije vijf jaar.
4. Hoeveel boetes werden de voorbije vijf jaar uitgeschreven omdat de verplichting tot ventilatiesysteem niet werd nageleefd?
5. Om de hoeveel jaar dienden volgens de minister de ventilatiekanalen geïnspecteerd en de ventilatiekanalen gereinigd te worden?
6. Op welke manier wordt gecontroleerd of de ventilatiesystemen regelmatig geïnspecteerd en gereinigd worden?
7. Heeft de minister er zicht op of die inspectie en reiniging daadwerkelijk gebeurten?
Indien ja, kan hij hiervan een inschatting maken? Indien niet, wat wil hij hier aan doen?
8. Op welke manier moedigt de minister burgers en installateurs aan te om een controle en reiniging van geplaatste ventilatiesystemen uit te voeren?

ANTWOORD

op vraag nr. 273 van 22 februari 2019

van **LAURENCE LIBERT**

1. Om de kwaliteit van de binnenlucht te verbeteren zet ik in op kennisverwerving en kennisverspreiding die gericht is op het ondersteunen van betrokken actoren en stakeholders. Kennisverwerving is nodig om aan te tonen dat nieuwe energiezuinige manieren van bouwen en bijhorende technieken zoals ventilatiesystemen voor een gezonder binnenmilieu zorgen. Nieuwe energiezuinige woningen zijn immers geïsoleerd en luchtdicht om het energieverbruik zoveel mogelijk te beperken, waardoor het noodzakelijk is te zorgen voor goed ontworpen, geplaatste en onderhouden ventilatiesystemen. Verschillende onderzoeken, uitgevoerd in opdracht van het departement Omgeving, tonen aan dat die systemen noodzakelijk zijn om de binnenlucht gezond te houden met zo weinig mogelijk energieverlies. Het departement zet ook in op het meten van de binnenlucht met elektronische sensoren die het mogelijk maken snel en goedkoop binnenluchtmetingen en onderzoek op grote schaal uit te voeren. Daarvoor werd de indoor@box in samenwerking met VITO ontwikkeld die de hoeveelheid VOS, CO₂, NO₂, fijn stof, temperatuur, vochtigheid en geluid kan meten. Metingen met elektronische sensoren maken het ook mogelijk om sensibilisatie-acties te ondersteunen door de invloed van bewonersgedrag snel te kunnen meten en te visualiseren.
2. De resultaten van de binnenluchtonderzoeken in opdracht van het departement Omgeving hebben als basis gediend voor de map Bouw Gezond (www.bouwgezond.be). Die bevat de verworven kennis en vat die samen in duidelijke fiches over gezond bouwen die onmiddellijk toepasbaar zijn in de praktijk. De map is vooral gericht op architecten en andere bouwprofessionals, maar kan ook door geïnteresseerde (ver)bouwers aangevraagd worden bij het departement Omgeving. In het verleden werden in samenwerking met Netwerk Architecten Vlaanderen (NAV) infosessies voor architecten georganiseerd over het belang van gezonde binnenlucht met aandacht voor praktische tools en tips om hiermee rekening te houden bij het bouwen of verbouwen van woningen. Speciaal voor scholen en scholenbouwers werkt het departement Omgeving momenteel, in samenwerking met VITO, het Vlaams Instituut Gezond Leven, NAV en het Agentschap Zorg en Gezondheid aan een tool voor het bepalen van de ventilatievoorzieningen in scholen. Bijkomend wordt ook een technische fiche voor scholen(ver)bouwers ontwikkeld, die input geeft over hoe de technieken in een school ontworpen kunnen worden om ervoor te zorgen dat de binnenlucht gezond is. Hieraan gekoppeld wordt ook een vorming en communicatieplan voor bouwprofessionelen ontwikkeld over gezonde binnenlucht op school in samenwerking met NAV.
3. Dit is de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Energie.
4. Dit is de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Energie.
5. Het onderhoud van een ventilatiesysteem moet gebeuren volgens de specificaties die gegeven worden door de fabrikant of installateur. De map Bouw Gezond geeft ook algemene richtlijnen over de reiniging van kanalen, vervangen van filters, tips over de soorten filters en het andere onderhoud in de fiches over ventilatie. Het afsluiten van een onderhoudscontract kan er ook voor zorgen dat onderhoud volgens de specificaties uitgevoerd wordt.

- 6-7. Onderhoud en controle van de werking van het systeem na de plaatsing moet gebeuren door de eigenaar of beheerder van het systeem. In de map Bouw Gezond staan een aantal richtlijnen voor welke controles wanneer nodig zijn.
8. Via de map Bouw Gezond moedig ik mensen aan om controle en reiniging op tijd uit te voeren. Die map geeft praktische tips en richtlijnen voor de keuze, plaatsing en het onderhoud van ventilatiesystemen.